

УКРАЇНА

(19) UA (11) 41473 (13) U
(51) МПК (2009)
F42B 1/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИГОТОВЛЕННЯ КУМУЛЯТИВНОГО ЗАРЯДУ

1

2

(21) u200814372

(22) 15.12.2008

(24) 25.05.2009

(46) 25.05.2009, Бюл.№ 10, 2009 р.

(72) БОРИМЧУК МИКОЛА ІВАНОВИЧ, UA, ВОЙ-
ТЕНКО ЮРІЙ ІВАНОВИЧ, UA, ГОШОВСЬКИЙ
СЕРГІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ, UA, ДРАЧУК ОЛЕК-
САНДР ГРИГОРОВИЧ, UA, БУГАЄЦЬ ВОЛОДИ-
МИР ПАВЛОВИЧ, UA

(73) УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГЕОЛОГОРОЗ-
ВІДУВАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ, UA

(57) Спосіб виготовлення кумулятивного заряду,
який включає виготовлення основного та переда-

точного зарядів, їх об'єднання, який **відрізняється**
тим, що розміщують у прес-формі корпус основно-
го заряду зі вставленою в нього втулкою переда-
точного заряду, в яку засипають високодисперсну
вибухову речовину, засипають у корпус основного
заряду флегматизовану вибухову речовину, куди
запресовують кумулятивне облицювання, об'єд-
нуючи остаточно сформований таким чином осно-
вний заряд з передаточним зарядом, вилучають їх
з прес-форми та завершують формування переда-
точного заряду тим, що заповнюють низькодиспе-
рсною вибуховою речовиною тонкостінний стакан
та завальцьовують його на втулку.

Корисна модель відноситься до технічних за-
собів для нафтогазовидобувної промисловості,
призначених для виявлення та збільшення видо-
бутку нафтогазової сировини.

Відомий спосіб виготовлення кумулятивного
заряду (КЗ), який включає розміщення в корпусі
основного заряду вибухової речовини (ВР) і лінзи,
запресовку в еластичну кришку проміжного заряду
ВР та її наступною установкою в корпус з радіаль-
ним обтискуванням [1].

Недоліком відомого способу є ослаблення пе-
редачі детонації від передаточного заряду до ос-
новного заряду внаслідок наявності лінзи, можли-
вість перекосів при виготовленні та установці
передаточного заряду, що може призвести до по-
рушення симетричності детонаційної хвилі та по-
рушення вісесиметричності вибухового обтиснен-
ня кумулятивного облицювання (КО), формування
кумулятивного струменя (КС) та, відповідно, зме-
ншення ефективності КЗ.

Відомий спосіб виготовлення КЗ, при якому
формують в нижній частині корпусу КЗ проміжний
детонатор, заповнюють корпус флегматизованою
ВР насипної щільності та пуансоном (прес-штоком)
формують шашку ВР з попередньо профільова-
ною в ній кумулятивною виїмкою, в якій потім роз-
міщують КО [2].

Недоліком способу [2] є технологічна склад-
ність його реалізації, пов'язана з роздільним фор-
муванням шашки ВР з кумулятивною виїмкою та
розміщення в ній КО. Крім того, роздільне форму-
вання та складання шашки ВР з кумулятивною

виїмкою може призвести до утворення взаємної
несиметричності елементів та зазорів між ними,
що вплине на вісесиметричність обтиснення КО та
зменшить ефективність утвореного КС та пробив-
ну здатність КЗ.

Найбільш близьким до запропонованого є спо-
сіб спорядження та складання кумулятивної бойо-
вої частини (прототип), який включає роздільне
виготовлення основного та передаточного зарядів
з їх наступним об'єднанням інертною вставкою,
корпусом і дном бойової частини, причому переда-
точний заряд об'єднують з дном бойової частини,
встановлюють в корпусі інертну вставку і основний
заряд, та проводять їх об'єднання розпресовкою в
корпус, потім встановлюють передаточний заряд
[3].

Недоліком прототипу є складність реалізації,
пов'язана з роздільним виготовленням основного і
передаточного зарядів та, як наслідок, низька ефе-
ктивність, пов'язана з несиметричністю та переко-
сами при об'єднанні основного та передаточного
зарядів, що в підсумку зменшує ефективність ви-
робу.

В основу корисної моделі поставлена задача
спрощення та підвищення ефективності способу
виготовлення КЗ шляхом об'єднання виготовлення
основного та передаточного зарядів.

Поставлена задача вирішується тим, що в
способі виготовлення КЗ, який включає виготов-
лення основного та передаточного зарядів, їх об'-
єднання, згідно корисної моделі, розміщують у
прес-формі корпус основного заряду зі вставле-

UA (11) 41473 (13) U

ною в нього втулкою передаточного заряду, в яку засипають високодисперсну ВР, засипають у корпус основного заряду флегматизовану ВР, куди запресовують КО, об'єднуючи остаточно сформований таким чином основний заряд з передаточним зарядом, вилучають їх з прес-форми та завершують формування передаточного заряду тим, що заповнюють низькодисперсною ВР тонкостінний стакан та завальцьовують його на втулку.

Спосіб виготовлення КЗ згідно запропонованому способу показано на Фіг.1.

В корпус 1 основного заряду вставляють втулку 2 передаточного заряду та розміщують їх у прес-формі (на Фіг.1 не показано). У внутрішній отвір втулки 2 змінного діаметру засипають високодисперсну ВР 3, наприклад, нефлегматизований гексоген.

Після цього корпус 1, виготовлений з високощільного матеріалу, наприклад, свинцю, сталі, заповнюють порошковою флегматизованою ВР 4, наприклад, гексогеном, тротилом або їх сумішшю, насипної щільності. У ВР 4 пуансоном запресовують КО 5. Таким чином остаточно завершується формування основного заряду - спресованої шашки флегматизованої ВР 4 з КО 5.

Одночасно з цим забезпечують пресування високодисперсної ВР 3 у внутрішньому отворі втулки 2 передаточного заряду. Внутрішній отвір втулки 2 має діаметр, який збільшується в напрямку основного заряду. Завдяки цьому забезпечують поступове зменшення щільності спресованої високодисперсної ВР 3 в напрямку до центральної вісі симетрії втулки 2 та всього КЗ.

Така зміна щільності ВР 3 забезпечує стабільність передачі детонації від передаточного детонатора до шашки флегматизованої ВР 4 основного заряду за рахунок симетричного підходу детонаційної хвилі до шашки ВР 4.

Після цього з прес-форми вилучають сформо-

ваний основний заряд та завершують формування передаточного заряду. Для цього тонкостінний стакан 6, виготовлений, наприклад, з міді, заповнюють низькодисперсною ВР 7, наприклад, гексогеном та розташовують його на зовнішній поверхні втулки, що має пази, куди завальцьовують стінку стакану.

Для запобігання випаданню КО при сильних вібраціях у верхній частині корпусу 1 основного заряду можливе встановлення картонної прокладки 8 та підгинання при цьому країв 10 корпусу 1.

Об'єднання виготовлення основного та передаточного зарядів та забезпечення при цьому одночасного пресування шашки основного заряду з КО, зменшення несиметричності виготовлення та складання забезпечило спрощення та підвищення ефективності способу виготовлення КЗ.

Використання запропонованого способу дозволило спростити виготовлення КЗ ЗК1-80С, ЗК2-80С. При цьому основний та передаточний заряди розміщувалися в герметичній скляній оболонці 10 (Фіг.2). Випробування таких КЗ на пробивну здатність показало їх більшу ефективність порівняно з КЗ, виготовленими за відомими способами.

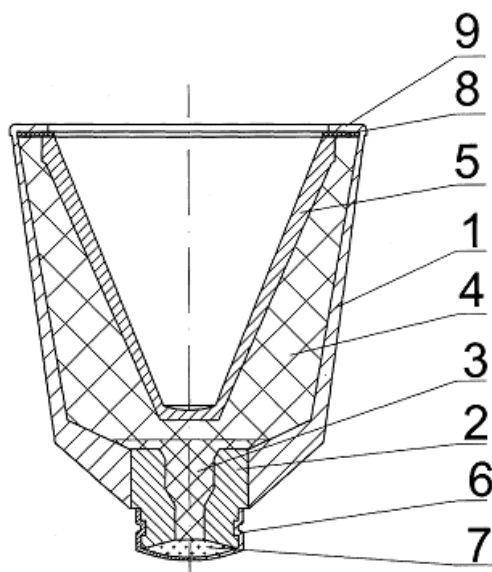
Таким чином, поставлена задача корисної моделі - спрощення та підвищення ефективності способу виготовлення КЗ досягається.

Бібліографічні дані джерел інформації

1. Патент №96104778 RU, F42B 1/02, F42B 1/036. Кумулятивный заряд и способ его изготовления. Опубл. 27.05. 1998.

2. Bergman F., Brooks J.E., Farrant S., Fayard A. and other: "Perforating Practices That Optimize Productivity" Oilfield review, 2000, Vol. 12, №1, P.53-74.

3. Патент №2114378 RU, F42B1/02, F42B1/036. Кумулятивная боевая часть и способ ее снаряжения. Опубл. 27.06. 1998.

Фіг. 1

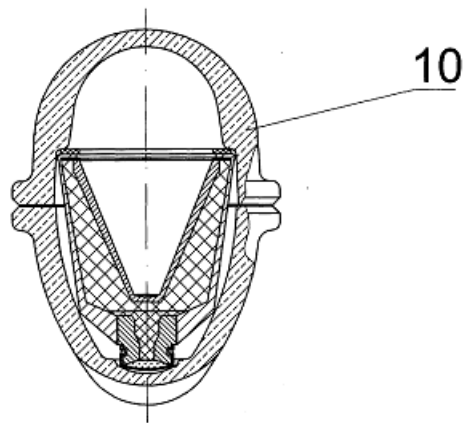

Fig. 2